

UUTIS

KYMI

1998 Kymi Paper Oy:n julkaisu 58. vuosikerta

*Hyvää
Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta
1999*

12

HYVÄT KYMILÄISET!

Vuosi 1998 alkaa lähestyä loppuaan ja on aika katsoa, miten se on mennyt. Kuten useasti olen todennut, nopea muutos on lähes pysyvä olotila. Näin voimme todeta edelleen, kun katsomme kuluvan vuoden markkinatilannetta.

Alkuvuonna markkinat olivat hyvät ja kykenimme suhteellisen hyvään tuloksen tekoon. Kevään aikana alkoi sellun markkinahinta ylitarronnasta johtuen laskea, joka on jatkunut aina näihin päiviin saakka. Huono menekki ja alhainen hintataso ovat tuoneet kaikille sellun tuottajille kannattavuusongelmia kuten myös meille. Vastavasti hienopaperin kysynnän odotettiin heikenevän kesän ajaksi, mutta elpyvän siitä syksyn mittaan. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan kesästä eteenpäin koko syksyn meitä on vaivannut tilauspula, joka on johtanut useisiin tilauspulaseisokkeihin. Kuten aina ennenkin, kun kysyntä laskee laskevat myös hinnat. Näin on tapahtunut meilläkin syksyn aikana, mikä on johtanut myös paperitehtaan kannattavuuden heikentymiseen vuoden loppua kohti.

Vuoden aikana olemme tehneet Kymi Paper Oy:n uuden strategian ja alkaneet välittömästi myös toteuttaa sitä. Strategian perusta on liiketoiminnan kehittäminen siten, että voimme saavuttaa pitkän aikavälin kannattavuustavoitteen. Toteuttaminen vaatii meiltä kaikilta erittäin paljon panostusta. Tärkein asia on uuden toimintamallin toteuttaminen ja vanhoista tavoista poisoppiminen. Rakennemuutoksen myötä (C2, hiomon pysäyttäminen, sellukeitin-investointi, PCC-laitoksen laajennus jne.) myös henkilöstön määrä vähenee ja toimintamallit muuttuvat. Tähän haasteeseen olemme nyt yhteisvoimin vastaamassa – me kaikki kymiläiset. Juuri aikaansaatu henkilöstömäärän sopeuttamissopimus on osoitus siitä, että haluamme ja kykenemme toteuttamaan muutosta liiketoiminnan vaatimaan nopean kehityksen tahtiin.

Arvoisat Kymiläiset. Uusi perusta tehokkaalle ja dynaamiselle toiminnalle on nyt luotu ja käytännön toteuttaminen on meidän jokapäiväistä toimintaamme. Uskon, että me kaikki olemme valmiit panostamaan tähän ja täten luomaan yhdessä tehokas, yrittäjähenkkinen ja avoin työyhteisö Kymille. Avoimuus, luottamus, aloitteellisuus. Nämä perusarvot ovat todellisia kulmakiviä tavoitteen toteuttamisessa.

Haluan kiittää kaikkia kymiläisiä kuluneesta vuodesta ja toivottaa teille ja perheille Hyvää Joulua ja positiivista mieltä vuodelle 1999.

Pertti Asunmaa

Pertti Asunmaa

Kansi: Talvimaismäen Hiidenvuoretä litistä. Kuva: Lassi Kujala.

12/1998

Tässä numerossa

- 4 Kirkkoherra Matti Perälä miettii joulusanomasaan, voisiko joulunakin tehdä jotakin toisin.
- 5 Koivukeitin-projektin aikana liikkuminen muuttuu Kuusanniemessä.
- 6 Vanha hiomo hiljeni rauhallisesti.
- 8 Paperikoneen keksimisestä on kulunut 200 vuotta.
- 12 Lauri Nurminen, 90, eläytyy muistoihinsa ja kertoo katkelmia vuosisadan varrelta.

SFS-EN ISO 9002

Joulun huolto- ja korjaustyöt alkoivat hyvissä ajoin

Kymi Paper Oy:n tuotantolaitokset ovat suunnitelleet yhteistyössä joulun seisokkitöiden aikataulun ja töiden toteutuksen.

Kuusanniemen sellutehtaalla mäntylinjan huolto- ja korjaustyöt alkoivat 14.12. Koivulinjalla päivää myöhemmin. Myös soodakattiloilla, kaustistamossa ja meesauuneilla työt pysähtyivät samoihin aikoihin. Tuotantopäällikkö **Markku Laaksonen** mukaan tämän joulun seisokkiaika poikkeaa aikaisemmista

vuosista siinä, että kaikki puhdistus- ym. työt pyritään tekemään arkipäivinä ennen joulua. Juhlapyhätyötä on ainoastaan talteenottolinjalla.

Sellun ja energian tuotanto käynnistyy aamulla 27.12., mikä poikkeaa aikaisempien vuosien perinteisestä tapaninpäivän käynnistyksestä.

Myös paperitehtaalla joulun perinteiset huoltotyöt alkoivat hyvissä ajoin, ja ne tehdään pääsääntöisesti normaalina arkityönä kuten sellutehtaallakin. PK 7

Hiomo ja C-laitos pysähtyivät

Kymin hiomon ja päällystyslaitoksen toiminnot on lopetettu. Hiomossa tuotanto pysähtyi 4.12. päällystyslaitoksella 11.12. Henkilöstöjärjestelyt jatkuvat edelleen.

ja PK 9 pysähtyivät 14.12. ja PK 8 seuraavana päivänä. PK 1-2:llä pysäytys aloitetaan 23.12. Arkkisalisissa A4-linjat lopettavat tuotannon 16.12. ja Folio-puolella 22.12. Tuotanto käynnistyy paperitehtaalla linjakohtaisesti 27.-29.12.

100-vuotissäätiöltä 1,7 miljoonaa markkaa apurahoihin ensi vuonna

Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön hyvä taloudellinen asema mahdollistaa jaettavan apurahamäärän merkittävän kasvattamisen”, toteaa säätiön asiamies **Stig-Olof Lindholm**. Vuonna 1999 säätiö jakaa kevään perinteisessä jaossa apurahoja noin 1,7 miljoonaa markkaa. Viime keväänä jaettu summa oli 1,4 miljoonaa markkaa. Apurahoja suunnataan erityisesti perheenjäsenten ryhmään, missä karsinta aikaisempina vuosina on ollut ankarinta. Tähän ryhmään varataan ensi vuonna noin 29 % jaettavasta

kokonaissummasta.

”Säätiö on lisäksi talousarviossaan varannut 300.000 mk erityisapurahoihin ja tunnustus-palkintoihin. Opiskelijoille, koululaisille ja tutkijoille myönnetty apurahat kahtena edellisena vuotena ovat laajentaneet säätiön toimintaa. Säätiön taloudellinen tulos mahdollistaa myös tämän tyyppisen toiminnan kehittämisen”, Lindholm jatkaa.

SÄÄTIÖ MAAN 40 SUURIMMAN JOUKOSSA

Säätiön hallitus tutustui marras-

kuussa puheenjohtajansa maaherra **Matti Jaatisen** johdolla Helsingissä Suomen Kulttuurirahaston toimintaan. Toiminnanjohtaja **Timo Arjas** ja asiamies **Ralf Sunell** valottivat Kulttuurirahaston toimintaperiaatteita ja sijoituspolitiikkaa. Suomen Kulttuurirahasto jakaa vuosittain kymmeniä miljoonia markkoja tieteelle, taiteelle ja muuhun yleishyödylliseen toimintaan. Osa apurahoista kanavoidaan maakuntarahastojen kautta. Yksi näistä on Kymenlaakson maakuntarahasto. Hakemusten arviointityössä on mukana 200-300

asiantuntijaa, jotka vaihtuvat vuosittain.

”Oli mielenkiintoista tutustua todella suuren säätiön toimintaperiaatteisiin”, toteaa säätiön varapuheenjohtaja **Olavi Martikainen**. ”Kun keskustelu kääntyi omaan säätiöömme, Kulttuurirahaston edustajat totesivat 100-vuotissäätiön olevan todella merkittävän säätiön. Se sijoittuu taloudellisten voimavarojensa perusteella todennäköisesti Suomen 40 suurimman säätiön joukkoon. Käynti antoi myös suunta- viivoja hallituksen tulevaisuuden toiminnan suunnitteluun.”

Kirkkoherra Matti Perälä on helppo haastateltava. Hän on ihan tavallisen oloinen mies. Mitä kirkonmiehellä on sanottavaa meille kymiläisille tämän joulun alla, kun työpaikkoja vähennetään ja maailmalla soditaan? Hän miettii hetken ja kertoo sydämensä tunnot.

Vaihda rytmiä!

Joulu on elämäntapakysymys. Ajattelen työssä käyviä, jotka elävät tietyn aikataulun mukaan viikosta toiseen. Mielestäni joulu on aikaa, jolloin ei tarvitse elää almanakan ja kellon mukaan, ja näin ollen voisi henkisesti ja hengellisesti vaihtaa rytmiä. Voisi olla avoin sille ajatukselle, että minullekin voi tapahtua jotakin uutta.

Joulun sanoma kuulostaa tultalta ja monelle meistä joulu on palaamista johonkin tuttuun. Siksi voi kuulostaa hassulta, kun toivon, että ihminen olisi avoin uudelle. Uusi ei välttämättä ole vierasta ja hankalaa, vaan se voi olla hyvin läheistä. Joulun idea on vertauskuvasesta pienen asian syntyminen, josta kuitenkin kasvaa jotakin hyvin merkittävää. Joulun henkinen merkitys voi näkyä siinä, että "meijän iskä nyt sohvalla maaten laulaakin joululaulua". Tavallaan se on pieni asia, mutta toisaalta se onkin hyvin suuri asia. Myös hengellisesti meillä on tiettyjä lukkoon lyötyjä käsityksiä kristinuskon sanomasta. Joulun merkitys voisi ilmetä siten, että katselemme avoimin silmin, ja mietimme, josko kristinuskon sanoma onkin jotain toisenlaista.

Ajattelen myös heitä, joiden elämää varjostaa uhka – työpaikan menetys tai maailman levottomuudet ja sodat. Ensimmäisenä jouluna, kun Jeesuslapsi syntyi, melkein kaikki asiat olivat

TEKSTI: ULLA PAAJANEN

Kirkkoherra Matti Perälä.

äärimmäisen huonosti. Joulukaan ei niitä olosuhteita kyennyt muuttamaan. Majatalossa ei ollut sijaa ennen eikä jälkeen syntymän, ja miehitysvalta oli päällä. Joosefin ja Marian ajatukset olivat huoltien täyttämät. Jumala syntyi maailman alimpaan ja syrjäisimpään kolkkaan. Mutta sieltä voi kasvaa sekä henkinen että hengellinen vahvuus. Nykyihmissäkin koetellaan aika raskaalla kädellä. Joudumme tilanteisiin, joille emme voi mitään, ja kuitenkin pitäisi jaksaa elää. Menetyksen jälkeen on yritettävä katsoa, onko näkyvissä pieniäkään ituja uudesta? Varmaan moni ajattelee, että ei ole. Kuitenkin sanon, että varmasti on.

Tämän hän sanoo aika ponnekaasti, niin kuin hän puhuisi omasta kokemuksesta.

Mitä tarkoittaa ituja uudesta? Kirkon kannalta ajateltuna henkinen on yleistä elämäämme ja sen mahdollisuuksia – hengellinen on sitä, mikä liittyy rukouk-

seen, laulamiseen ja Jumalaan. Henkiseen ei välttämättä mitenkään kuulu Jumala. Mutta molemmat asiat tapahtuvat meissä ja molemmissa pätevät samat pelisäännöt uuden etsimisestä. Toivon, että joulun aika ei olisi vain tyhjää lepoa, vaan että ajateltaisiin joulun sisältöä ja tultaisiin kirkkoon. Toivon, että sinne voitaisiin tulla mitä erilaisimmissa tilanteissa.

Jouluna seurakunnassa on erilaisia tilaisuuksia. Kannattaa miettiä, meneekö siihen, jossa on aina käynyt, vai kävisikö jossain uudessa, eri päivänä tai kellonaikana. Sitäkin kautta voi löytyä jotakin uutta sisältöä joulun sanomaan.

Lähdimme liikkeelle perusajatuksesta: vaihda rytmiä – tee jotakin toisin. Meille hyvät tavat ovat tärkeitä, nehan meitä kantavat. Hyvät tavat ja tapojen kunnioittaminen kuuluvat jouluun. Toivon, että muuttamalla jotakin, tavat käännettäisiin myönteiseksi uteliaisuudeksi: kokeilen nyt jotakin toisella lailla. Esimerkissäni kysyin "voiko iskä laulaa kotisohvalta?" Päätän, että nyt – tänä jouluna – minä laulan. Sille voidaan ehkä naureskella ja sitä voidaan hämmästellä, mutta se voi olla kokemisen arvoinen asia molemmiin puolin. Perheen voisi hämmästyttää myös sanomalla, että "lähdän tästä lämmittämään autoa ja toivoisin, että me kaikki lähtisimme kirkkoon!"

Kymiläisille kunniamerkkejä

Tasavallan presidentti on myöntänyt itsenäisyyspäivänä kunniamerkit seuraaville kymiläisille.

Suomen Valkoisen Ruusun ansioristi on myönnetty työterveyslääkäri Pekka Kiviluodolle Kymin työterveyskeskuksesta.

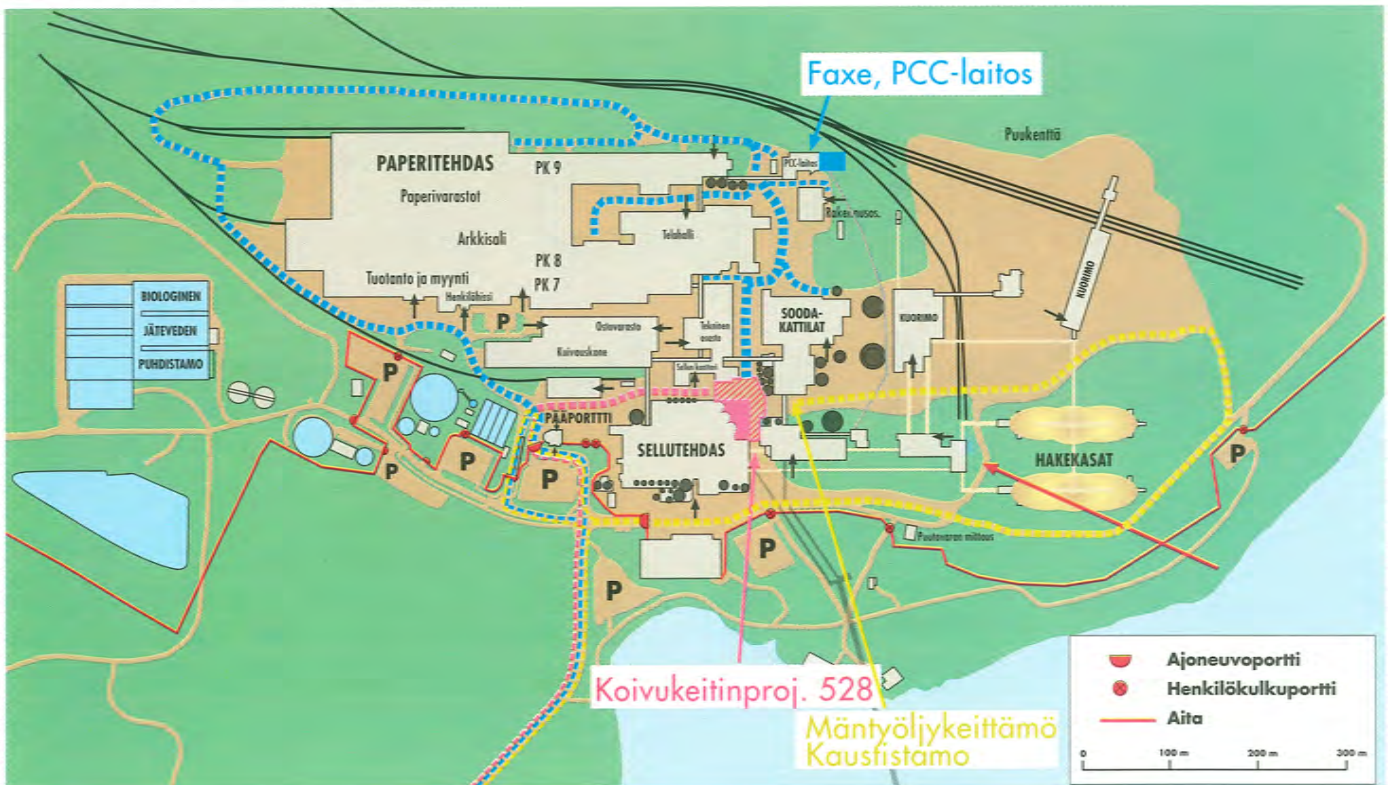
Varaosavaraston hoitaja Antero Pokki ostovarastolta on saanut Suomen Valkoisen Ruusun mitalin. Suomen Valkoisen Ruusun mitalin kultaristein ovat saaneet konttoripalveluasioiden hoitaja Irma Pukki konttoripalvelusta ja varamestari Hannu Räikkönen Kymin höyryvoimalaitokselta. Suomen Valkoisen Ruusun 1. lk:n mitali myönnettiin rullapakkaus-koneen hoitaja Pentti Vainiolle PK 7-9:ltä.

Työsuojeluideoita palkittiin

Valtakunnallisena tapaturmien torjuntapäivänä 13.11.98 kysyttiin vinkkinä ideaa tai ehdotusta, joka parantaisi työpäivän turvallisuutta.

Vinkkejä saatiin viisi kappaletta. Neljä näistä liittyi työmatkaturvallisuuden parantamiseen ja yksi antoi uuden ajatusmallin työsuojeluasioiden liittämiseksi kiinteämmin osaksi laatu- ja ympäristöjärjestelmää.

Kyselyyn vastanneet, Timo Honkanen, Tuula Lipponen, Hannu Mettälä, Tuomo Pakkanen ja Keijo Vilkki saivat palkkioksi sammutuspeitteet. Kiitos teille ehdotuksistanne. Niiden toteuttamismahdollisuudet selvitetään. Lasse Koivikko

Kartassa on kolmella värillä merkity tilapäiset ajoreiitit eri kohteisiin tehdasalueella.

KOIVUKEITIN-PROJEKTIN AIKANA

Liikkuminen muuttuu Kuusanniemessä

Henkilö- ja ajoneuvo-liikennettä Kuusanniemen tehdasalueella joudutaan rajoittamaan koivukeitin-projektin ajaksi syyskuun -99 loppuun asti seuraavasti:

HENKILÖLIIKENNE

Turvallisen tehdasalueella liikkumisen vuoksi olisi toivottavaa, että vesiaseman pyöröporttia ja

paikoitusalueetta sekä parakkialueen paikoitusalueetta käyttäisivät projektihenkilöstön lisäksi vain kuitulinjan ja kaustistamon työntekijät. Muu oma henkilöstö sekä Faxe:n henkilökunta käyttävät muita pyöröportteja ja paikoitusalueita.

Vesiaseman pyöröportin kautta tuleva henkilöliikenne ohjataan työmaa-alueen sivuitse.

Reitti voidaan joutua sulkemaan tilapäisesti, jolloin kulku ohjataan kuitulinjan pohjoispäädyn kautta.

Kuitulinjan ja tehdasruokalan väli suljetaan 15.2.99 lähtien. Täl-

löin henkilöliikenne ohjataan tehdasruokalan sivuitse ja kulkureitti erotetaan työmaasta.

AJONEUVOLIIKENNE

Kaustistamon ja kuitulinjan välinen alue on suljettu ajoneuvoliikenteeltä (ruudutetun alueen alaosaa). Ajokielto ei koske työmaan sisäistä liikennettä.

Kuitulinjan ja tehdasruokalan välinen risteysalue suljetaan täysin ajoneuvoliikenteeltä 15.2.99 lähtien. Uuden, tilapäisen ajoreitin osoittava opastetaulu sijoitetaan selluntielle. Myös tilapäisten

ajoreittien opaskartat tulevat jakoon (kuva).

Läpialojen ostovaraston ja tehdaspalvelun välistä on kielletty arki-aamuksiin klo 7-9 alueella tapahtuvan tavarankuljetuksen vuoksi.

Vakituiset raaka-aine- ja tavaranostomittajat on ohjattu käyttämään uusia reittejä 1.12.98 alkaen.

VANHA HIOMO

hiljeni rauhallisesti

Puoli kolmen tietämässä jouluun neljäntenä päivänä seisoivat valkaisija Hannu Niskanen Kymin hiomon saostimien lähellä olevien mittareiden ääressä ja valvoi massojen pumppaamista Kuusanniemeen. Edellisen vuoron miehet olivat jauhaaneet viimeiset pöllit hiokkeeksi.

Hioja Jarmo Näverillä oli sen vuoksi hyvää aikaa kiivetä valkaisuosaston pieneen taukotupaan jutustelemaan.

Koko 1990-luvun hiomolla työskennelleellä Näverillä ei jouluun alussa ollut tietoa tulevasta työpaikasta. Lopetettavista hommista hänellä ei ollut pahaa sanottavaa.

“Hyvä työpaikka tämä on ollut – olisivat saaneet tätä vielä pyörittää. Taas pitää yrittää sopeutua uuteen”, huokaisee Näveri. Hän on kokenut työpaikan lopettamisen tunnelmat aikaisemminkin, työskenneltyään 80-luvulla Kymin tehtaan pienillä pohjapaperikoneilla.

“Täällä on ollut hyviä työkavereita ja hyvä työpaikkahenki”, kiittää Näveri. Yhteishengen hän uskoo kehittyneen pääasiassa siksi, että mestareita lukuunottamatta esimiehet eivät turhan usein osastolla vierailleet. Joukkuehenki syntyi näissä oloissa luontevasti.

Ajatelma hiomolta loppuvuonna 1998

*Tämä päivä pakenee
eikä palaakaan
ja vaikka huominen tulee
ei se enää ole tämä päivä.*

Viikonloppuisin hiomon mestarin tehtäviä hoiti Kuusaan saaren jenkkiponeiden vuoromestari. “Kyllähän te itse tiedätte, mitä teette”, oli saaren mestareilta usein kuultu kommentti.

Hiomolla työskennelleet eivät täysin hyväksyneet sitä, että osaston lopettamista perustellaan “keskitymisellä ydinliiketoimintoihin”.

“Hiokkeen valmistus on mielestämme ollut varsinaista ydinliiketoimintaa, onhan se jatkunut jo 125 vuotta”, sanoo Näveri vähän velmuilua äänessään. Sitten hän myöntää, että 20 000 tonnia hioketta on pieni noro verrattaessa sitä lähes 500 000 sellutonniin.

Myös työnantajapuolella korostetaan, että hiomon tapauksessa ei ole kysymys tästä, vaan siirtymisestä täysin sellupitoisiin papereihin.

Keskustellaan välillä katoavas-

ta hiojan ammattistakin. Ykköshioja vastasi hiomolla niin koneista kuin laadustakin.

“Tärkein työ oli pitää freeness 55:ssä. Jos kivi tuntui tylsyvän, se teroitettiin. Liian terävälle näytettiin tiiliskiveä”, tiivistää Näveri. Kerran tunnissa oli myös tarkistettava paljonko puuta oli kulunut. Niin ikään oli seurattava, ettei vesikanaali tukkeutunut.

Mittarit eivät hiomolla olleet niin keskeisessä osassa kuin uudemmilla osastoilla. “Ampeerimittari oli tärkein. Siitä näki, oliko kivi kunnossa. Kiven tukkeutuminen nimittäin lisäsi sähkömoottorien kuormitusta.

TEKSTI JA KUVAT: REIJO VIRTÄ

pumpattu.”

Hän kertoo, että edessä on vielä putken huuhtelu. Noin neljältä veden määrä vähennetään muutamaksi litraksi. Kokonaan pumpausta ei lopeteta jäätymsvaaran vuoksi. Miehet ovat kuulleet, että hioketta välittäneelle putkelle on suunniteltu muuta tehtävää jatkossa.

Taukokoppiin tulee myös kakoshioja Väinö Kallio. Puhe kääntyy esimiesten ja Kymin johdon muisteluksi.

“Kellokoski tuli aina vuodenvaihteessa toivottamaan hyvää uutta vuotta. Hän myös aina morjensti tavattaessa”, kehutaan.

“Koikkalainen tunti kaikki meikäläiset nimeltä. Alarotu on viimeisistä insinööreistä jäänyt parhaiten mieleen, mutta eipä häntä ole viime aikoina näkynyt...”, pohditaan.

Harri Vertanen luonnehditaan asialliseksi insinööriksi. Myös Sirenin Karin kanssa on tultu hyvin toimeen.

PALKKAEROT PUHUTTIVAT

Keskustellaan vielä menneestä vuodesta. Miehiä pännii se, että osastolla on sekä työaikamuodossa 37 että 27 työskenteleviä. “Samaa hommaa tehdään, mutta kolmivuorotyötä tekemättömillä palkka on 20 prosenttia pienempi.” Saostajamies Erkki Horttanaisen kommentti lähiviikkojen töistä kuitenkin kuvaa hiomon miesten asennetta ja suhdetta käyttämiinsä koneisiin:

“Täällä pestään kaikki paikat, ennen kuin lähdetään muihin hommiin.”

Sisään taukotupaan tulee myös varamies Juha Ranta. Hän saattoi uittaa puuta, hoitaa syöttökuljetinta tai hiomakonetta, valkaista tai toimia saostajamiehenä.

“Uusimpaan koneeseen piti mättää neljä mottia tunnissa. Vanhemmat kuluttivat kolmisen kuutiota tunnissa”, kertoo Ranta, joka on myös osaston luottamusmies ja vastavalittu osasto 19:n nuorisosihteeriksi.

Niin Näveri kuin Rantakin keuhuvat koneiden toimintavarmuutta. “Ei niitä saanut hajalle millään. Ne olivat idioottivarmoja ajaa.”

Tarvittavat korjaukset ja huollot teki joko Helanderin Esa Kymin puolen konekorjaamolta tai vuorokorjausryhmä Kuusanniemestä.

VIIMEISET MATKAAN

Kello kolmen tienoilla Hannu Niskanen ilmestyy taukotupaan ja toteaa: “Nyt on kaikki massat

Väinö Kallion (vas:lla), Jarmo Näverin, Juha Suntilan, Erkki Horttanaisen ja Juha Rannan mielestä hiomo oli hyvä työpaikka.

Raimo Kujala, Hannu Hietala (takana), Kari Salonen ja Arne Byckling pastakeittiön valvomossa pari päivää ennen viimeisten pastojen tekoa.

Alasajojen aikaan syntyä ajatelmia

Viereisessä tekstissä mainittu ajatelmä kuvasi tunteja, joita hiomon väellä oli joulukuun alkupäivinä, viimeisten pöllien jauhatuessa hiokkeeksi.

Kun Uutiskyymi kyseli vuoromestari Raimo Kujalta ja pastanvalmistaja Arne Bycklingiltä päällystyslaitoksen tunnelmia, kävi ilmi, että myös Byckling oli pukenut ajatuksensa runomuotoon.

Runo oli riimitetty silloin, kun ei ollut tietoa henkilöstöryhmien ja työnantajan sopimuksesta henkilöstörakenteen saavuttamiseksi. Tunnelma runossa oli kärjekäämpi kuin tilanne 9. joulukuuta - ja siksi myös runo jää vain laitoksen väen muistiin.

Sen sijaan työpaikasta miehille on hyvää sanottavaa. “Päällystyslaitokselle ei ollut koskaan vaikea lähteä töihin. Se oli hyvä työympäristö erityisesti pastakeittiön uusinnan jälkeen”, toteaa Byckling, joka siirtyi vuonna 1977 Kymin sellulta päällystyslaitokselle.

Kujalan tunnelmat ovat haikeita. “Yli 30 vuotta täällä on tepasteltu.” Hän siirtyi päällystyskone 1:lle jo vuonna 1967.

Koska tieto päällystämisen lo-

pettamisesta oli ollut jo pitkään tiedossa, ei lopullinen alasajo enää synnyttä dramaattisia kommentteja. Hieman kuitenkin ihmetellään pari vuotta sitten toteutettua pastakeittiön uusintaa – toisaalta ymmärretään, että siirto työaikamuoto 37:sta 35:een oli “lopun alkua”.

Paperin päällystäjät ovat oikeutetusti ylpeitä työstään. “KymexCotella oli hyvä maine maailmalla”, todetaan ja muistutetaan sekä PK 7:n miesten että voikkaalaisten LWC:n tekijöiden kuten kaukaalaistenkin käyneen opissa päällystyslaitoksella.

“Täällä päällystettiin neljällä asemalla - Voikkaalla vain kahdella”, sanovat miehet tietoisena työnsä vaativuudesta.

Jos oli päällystäminen tarkkaa työtä, oli sitä myös päällystämisen lopettaminen. Arne Byckling totesi keskiviikkona, että “10 kertaa vielä ja sitten se on loppu”.

“Me ajetaan kaikki päällysteet, raaka-aineet ja pohjapaperit pois. Sitten pestään pastasäiliöt ja kone sekä suojataan telat”, kertoi Kujala töistä, joita coaterilla tehtiin viimeisenä käynnissäolopäivänä 11.12.1998.

PAPERIKONEEN

keksimisestä on kulunut 200 vuotta

Vuodenvaihteessa tulee kuluneeksi 200 vuotta ensimmäisen paperikoneen patentoisesta. Kunnia tästä ihmiskunnan yhdestä merkittävimmästä keksinnöstä kuuluu ranskalaiselle Nicolas Louis Robertille (1761-1828). Hänen ideomansa käsikäyttöinen 'paperimankeli' oli se perusmalli, josta paperikonetta ryhdyttiin kehittämään.

Kuten yleisesti tiedetään paperinvalmistusmenetelmän keksi kiinalainen hovivirkamies Ts ai Lun vuonna 105 jKr. Seuraavat 1700 vuotta paperia valmistettiin eri puolilla maailmaa hänen oivaltamallaan kuitujen huopautusmenetelmällä. Paperiteollisuuden varsinainen koneellistuminen alkoi Hollannissa, missä vuoden 1680 paikkeilla kehitettiin lumppujen hienontajakone, hollanteri. Seuraava merkittävä askel lumppupaperin valmistuksessa oli Saksassa 1774 tapahtunut kloorikaasun

käyttöönotto lumppukuitujen valkaisuissa. Tämä keksintö teki värikköiden lumppujen käytön mahdolliseksi myös valkoisen paperin valmistuksessa.

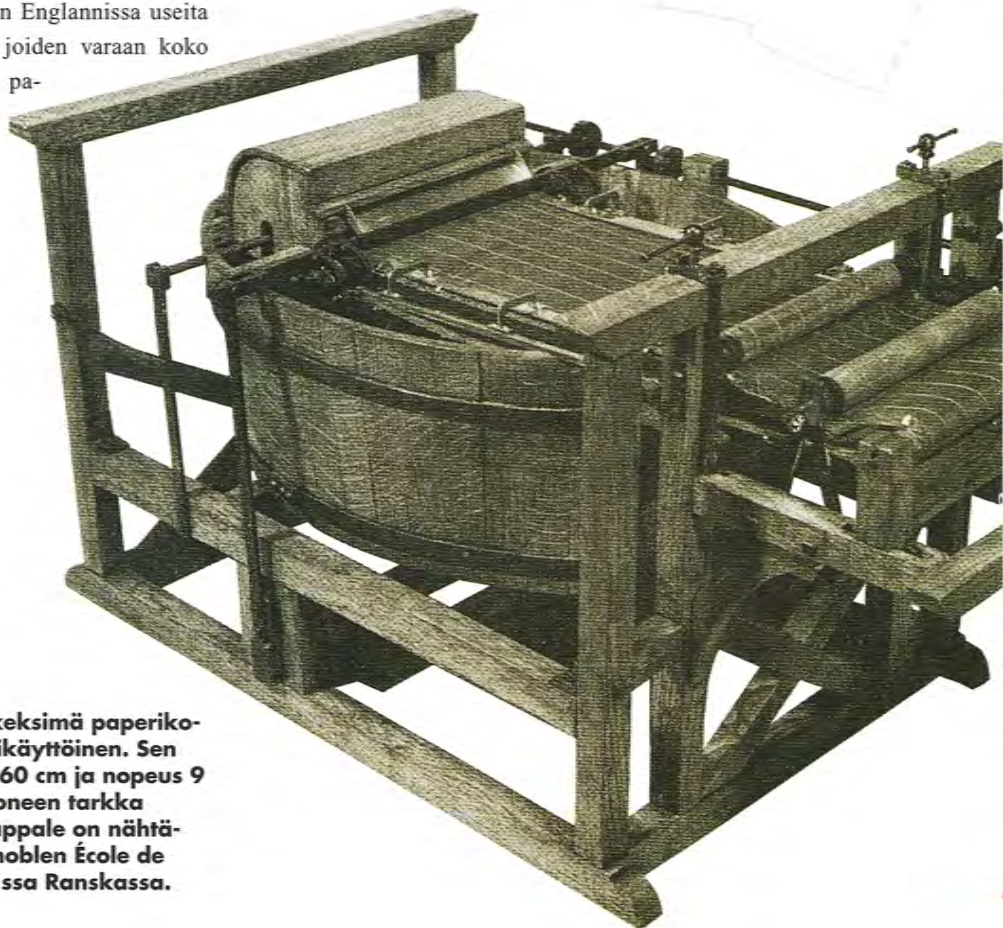
Ajanjakso 1798-1809 tuli merkittävään täydellistä käännettä paperin valmistuksen historiassa. Tänä kymmenvuotiskautena lunastettiin ensin Ranskassa ja myöhemmin Englannissa useita patenteja, joiden varaan koko myöhempi paperiteollisuus

kehitys perustui.

PAPERIKONEEN KEKSI 'FILOSOFI'

Pariisissa syntyneen Nicolas Louis Robertin opiskelutoverit nimittivät syvällisiin pohdintoihin taipuvaista ystävänsä 'filosofiksi'.

Useiden armeijassa vietettyjen vuosien jälkeen hän sai paikan Seinen varrella sijainneessa Essonnes-paperitehtaassa ensin kirjainpitäjänä ja myöhemmin eräänlaisena henkilöstöpäällikkönä. Tehtaan omisti maineikkaaseen kirjapainosukuun kuulunut Leger Didot. Hänen paperimyllynä oli

Robertin keksimä paperikone oli käsikäyttöinen. Sen leveys oli 60 cm ja nopeus 9 m/min. Koneen tarkka kaksoiskappale on nähtävissä Grenoblen École de Papeterie:ssä Ranskassa.

erikoistunut setelipaperin valmistukseen, mikä vaati henkilöstöltä korkeaa ammattitaitoa ja erityistä huolellisuutta.

Essonnes-tehtaassa työskenteli tuohon aikaan peräti 300 henkilöä. Käsipaperi tehtiin arkki kerrallaan ja työ vaati runsaasti väkeä. Sotilaallisen kasvatuksen saanut Robert oli tyytymätön alaistensa työtahtiin ja erityisesti tuotteiden laatuun. Niinpä hän ryhtyi pohtimaan prosessin koneellistamista. Hän sai työnantajansa innostumaan ideastaan ja sai tältä jopa muutaman miehen avukseen paperikoneen prototyypin rakentamiseksi. Robert teki ryhmänsä kanssa kolme vuotta työtä ennenkuin he saivat syksyllä 1798 aikaan laitteen, jonka hän saattoi esitellä Ranskan patenttiviranomaisille.

Robertin suurta idealistisuutta osoittaa, että hänanoi keksinnölleen viidentoista vuoden patenttisuojaa, mutta pyysi saada suorittaa lisenssimaksun myöhemmin. Tähän viranomaiset eivät luonnollisesti voineet suostua, mutta oivalsivat Robertin laitteen arvon ja myönsivät hänelle aloittelevien keksijöiden apurahan. Stipendinsä turvin Robert uudisti patentti-

Paperikoneen keksijä on ranskalainen Nicolas Louis Robert.

hakemuksensa ja sai sille lopulta hyväksymisen 18. tammikuuta 1799. Tästä päivämäärästä tuli samalla paperikoneen virallinen syntymäpäivä.

ENSIMMÄINEN KONE OLI KÄSIKÄYTTÖINEN

Nykyisiin jumbopaperikoneisiin (työleveys 9 m ja ajonopeus 1 500 m/min) verrattuna Robertin keksintö oli todella vaatimaton 'mankeli'. Sen leveys oli 60 cm ja ajonopeus 9 m/min. Kone oli käsi-käyttöinen ja siinä ei ollut vielä lainkaan kuivausosaa, joten paperi jouduttiin kuivamaan ikivanhan tavan mukaan arkki kerrallaan. Uutta oli kuitenkin se, että Robertin koneella pystyttiin valmistamaan jopa 15 metrin pituisia yhtenäisiä 'paperivuotia', mikä merkitsi aluevaltausta mm. tapettipaperin tuotannolle.

Robert ei kuitenkaan pystynyt

kehittämään paperikonettaan, vaan joutui luopumaan patenttioikeuksistaan. Ostajana oli hänen työnantajansa **Didot**, joka näki keksinnön mahdollisuudet. Menetettyään mahdollisuutensa paperintekijänä Robert vetäytyi vähitellen koko alalta ja ryhtyi pienten lasten opettajaksi.

Didot'n avuksi tuli hänen englantilainen lankonsa **John Gamble**. Miehet esittelivät Robertin keksinnön tunnetulle englantilaiselle konstruktöörille **Bryan Donkinille**, joka lisäsi koneeseen mm. märkäpuristimen. Hankkeen rahoittajiksi ja myöhemmin myös patentin haltijoiksi tulivat englantilaiset pankkiiriveljekset **Henry** ja **Sealy Fourdrinier**. Uudet yrittäjät esittelivät ensimmäisen koneensa jo 1804, joskin se oli tuotantokyvyltään vielä pieni ja kannattamaton. Kokeilut koituivat pankkiiriveljeksille kuitenkin niin kohtalokkaiksi, että he menettivät koko omaisuutensa. Jotakin sentään jäi: Fourdrinierveljesten nimi on säilynyt pitkään paperinteon maailmassa, sillä tavallista tasoviirakoneetta on aina näihin päiviin saakka kutsuttu Fourdrinier-koneeksi.

TASOVIIRAKONEELLE TULI KILPAILIJA

Donkin jatkoi tasoviirakoneen kehittelyä, mutta hän sai pian kilpailijan. Toinen englantilainen koneenrakentaja **John Dickinson** sai 1809 patentin laitteelle, jossa

paperirainan muodosti metallikankaalla päällystetty, kuituseoksessa pyörivä lieriö. Tästä uudesta keksinnöstä näytti aluksi tulevan vakava uhka tasoviirakoneelle, mutta pian huomattiin, että molemmille konetyypeille tuli käyttöä paperiteollisuudessa. Dickinsonin konetyypille löytyi käyttöä erityisesti kartongin ja pahvin valmistuksessa. Nykyisin harvinaisia lieriöviirakoneita voi vielä nähdä Verlan tehdasmuseossa.

Englannista kehittyi 1800-luvun alkupuolella merkittävä paperikoneiden valmistusmaa. Koneiden kehittymistä auttoi tuntuvasti höyryllä kuumennettujen sylinterien käyttöönotto paperin kuivatuksessa. Ensimmäisen vientikaupan Donkin solmi amerikkalaisten kanssa 1827. Myös Yhdysvalloissa alkoi mielenkiinto herätä koneellisesti valmistetun paperin tekniikkaa kohtaan. Amerikkalaiset kehittivät päällystetyn paperin valmistusmenetelmän jo 1850-luvulla. Vuosisadan lopulla englantilaisten ja amerikkalaisten rinnalle huomattavina paperikoneiden valmistajina nousivat erityisesti saksalaiset. Vielä ennen vuosituuhannen vaihdosta paperikone saavutti nopeudessa 500 jalan (150 m/min) haamurajan. Koneiden leveydet kasvoivat jo lähelle kolmea metriä.

Jatkuu seur. sivulla.

PAPERIKONEEN KEKSIMISESTÄ...

Konsernin kolme vanhinta konetta käynnistyi 1873

Anders Lund.

Voikkaan tehtaan entinen isännöitsijä, dipl.ins. Anders Lund on eläkepäivinään innostunut tutkimaan paperikoneiden historiaa. Pari vuotta sitten hän kartoitti kaikki Kuusankoskella käynnistetyt koneet ja tänä vuonna hän on ottanut urakakseen selvittää taustatiedot kaikista Suomessa käyttöön otetuista paperikoneista. Lundin kokoamien tietojen mukaan maassamme on vuosina 1842-1998 käynnistetty kaikkiaan 192 paperikonetta. Kuusankoskella tästä määrästä on otettu käyttöön 27 konetta vuosina 1873-1988.

Nykyisen UPM-Kymmenen piirissä ensimmäinen kone käynnistyi Valkeakoskella helmikuussa 1873. Tämä Walkiakoski Aktiebolagin PK 1 oli saksalaisen F.W. Strobelin konepajan tuotantoa. Kone oli leveydeltään 152 cm eli 60 tuu-

maa ja se tuhoutui tulipalossa 1901. Tällä koneella valmistettiin mm. konsepti-, kartuusi-, tapetti-, pussi-, sokeritoppa- ja makulatuuripaperia. Makulatuuria sai sinisenä, valkoisena tai harmaana.

Konsernin toinen kone käynnistyi Kuusankoski Aktiebolagin tehtaalla heinäkuussa samana vuonna. Tämä Kuusankoski-yhtiön PK 1, jonka leveys oli 203 cm eli 80 tuumaa, rakennettiin Skotlannissa James Bertram & Son -yhtiön konepajalla. Kone tuhoutui tulipalossa 1881, mutta sen merkäpää voitiin käyttää hyväksi sulfitti- ja sulfo-ulosatehtaan ylösottokoneessa.

Walkiakoski-yhtiö otti vuoden 1873 marraskuussa käyttöön vielä toisenkin koneen. Tämä PK 2 rakennettiin Georg Tidcombe & Son -yhtiön konepajalla Englannissa. Kone oli leveydeltään 127 cm eli 50 tuumaa. Se tuhoutui PK 1:n tavoin Myllysaaren tehtaalla tulipalossa 1901.

Suomen ensimmäinen paperikone aloitti toimintansa toukokuussa 1842 Frenckellin paperitehtaalla Tampereella. Tidcombe & Strutwichin konepajassa Englannissa valmistetun koneen leveys oli 152 cm eli 60 tuumaa ja nopeus suurimmillaan 60 m/min. Tämä historiallinen paperikone oli käynnissä aina vuoteen 1918.

Muutoksia tehtiin yhteiseksi hyväksi

Risto Ollikainen, 59, tehdaskuljetuksista jätti joulukuussa järjestelmestarin työnsä. 38 palvelusvuoden jälkeen on vuoro uudelle vaiheelle elämässä. Perheelle ja omalle elämälle harrastuksineen luulisi kerrankin järjestävän tarpeeksi aikaa. Ollikainen tunnustaakin olevansa innokas liikunnan harrastaja, metsämies ja musikkanti. Vuonna 1960 alkanut suhde Kymiin on lähes yhtäjaksoinen – lukuun ottamatta reilun 10 vuoden työputkea Hallan sahalla.

Viimeisenä työviikkona työhuoneessaan istuvan miehen olo on selvästi haikea. Kiireinen, monen mielestä varsinainen 'stressipaikka' on tuonut varmasti hermojen kiristystä, mutta myös ai-

toa tyydytystä työstä, hyviä työtovereita ja ystäviä.

Noin 10 vuotta sitten henkilö ja pakettiautokuljetukset huoleeseen ottanut Ollikainen toteaa työnsä muuttuneen vuosien aikana melkoisesti sen uudelleensuunnittelun ansiosta. "Kun otin tämän homman hoitaakseni, sain itse muuttaa työn toimivammaksi." Niinpä erillisiä ajoja supistettiin ja järjeistettiin. "Terveyskeskuskärräämiset jäivät pois, kiireellisyys punnittiin tarkemmin ja sisäisen ajon aikataulutuksen saatiin kuntoon."

Hän miettii, että toivottavasti ihmiset ovat ymmärtäneet muutosten välttämättömyyden – yhteiseksi hyväksi niitä on tehty. "Käikentasoisille ihmisille on joutunut sanomaan asioista - enkä usko siitä kenellekään olleen haittaa." Kymen henkilö- ja pakettiautokuljetusten lisäksi Ollikaisen vastuualueeseen kuuluivat yhtiön ulkopuoliset autotilaukset sekä osallistuminen kuljetuskaluston hankintaan.

"Hallan vuodet olivat hyvää aikaa, mutta sitä ovat olleet myös viimeiset vuodet Kymillä", hän tuumii ja sanoo lopuksi oman mottonsa laulun sanoin: "Elämä on ihaanaa, kun sen oikein oivaltaa, ja kun lentää siivin valkein niin kuin joutsen."

Risto Ollikainen.

teksti ja kuva: IRMA NIEMI

Uusia aloitteita

KOONNUT: PIRKKO LUNDBERG

Seuraavat 15 aloitetta on marras- ja joulukuun aikana eri aloitetuimikuntien kokouksissa hyväksytty aloitteeksi ja ne on toteutettu tai tullaan toteuttamaan.

1. 2364 Koskelan lipputangot

Koskelan edustalla olevat lipputangot sijoitettiin siten, etteivät vieressä olevat kasvavat lehmukset haittaa liputuksen onnistumista.

2. 2636 Kuorimarummun syötöpään kuorimarautojen vähentäminen

Puun hävikin pienentämiseksi vähennettiin osa kuorimarummun syötöpään kuorimaraudoista.

3. 2676 Lipeämöllä ECOjen 1 ja 3 tiheyden säätö

Muutetaan ECOjen tiheyden säätö sellaiseksi, että ECOjen tiheyden muuttuessa meesanon asetusarvo muuttuu ja tällöin jatkuva tiheyden säätöä ei tarvita.

4. 2768 Autovaaka-anturien saranoidut suojapellit

Asennettiin vaaka-anturien suojapellit saranoidusti niin, että pulttien irroitus- ja kiinnitystyö voidaan suorittaa ilman "ulkopuolista" työvoimaa.

5. 2826 PK9:n pitkäkierron lipeäpesu

Katkojen vähentämiseksi kehitettiin toimintamallia jolla pitkäkierron lipeäpesu voidaan suorittaa ja kokeilun onnistuttua ko. pesu tullaan vastaisuudessa suorittamaan kerran vuodessa.

6. 2829 C2:n hoitopuolen reunanauhahallin

Siirrettiin C2:n hoitopuolen reunanauhahallin imutorvi kauemmaksi puhaltimen poistotorvesta, näin estetään imutorven tukkeutumisia.

7. 2843 PK8 viistosirkkeleihin käsiveivit sähkökäytön lisäksi

Asennetaan käsiveivit viistosirkkeleihin, jolloin käsikäyttöä voi käyttää sähköhäiriötilanteissa. Ratkaisu on väliaikainen, koska PK8:lle on vuonna 1999 tulossa uusi viistoleikkuri, jolloin sen toimintavarmuus lisääntyy.

8. 2284 Meesauunien liekinvartijoilta oma signaali likaantumisesta

Liekinvartijoiden signaali muutetaan siten, että molemmille liekinvartijoille tulee oma signaali, tällöin yksittäinen liekinvartija voidaan puhdistaa tulta sammuttamatta.

9. 2857 PK 9:lle koukut taljaan poikkipuomin säilytyspukkiin

Rakennettiin hylkysaostajan edessä olevaan taljan poikkipuomin säilytyspukkiin koukut, joihin huovanvaihdossa käytettävät sisäputket, lattian sijaan, voi laittaa, tällöin säästetään lattiatilaa.

10. 2872 Arkkisalissa käärerullien kuljetus haarukkatrukilla

Hiottiin haarukkatrukien haarukat sisäpuolelta noin 30 asteen kulmaan, jolloin alle 50 cm rullia voidaan kuljettaa ko. haarukkatrukilla. Myöhemmin siirretään toinen trucki nykyisen rullapihtitrukun sijaan, jonka jälkeen rullapihtitrukilla voidaan kuljettaa kaikki halkaisijaltaan yli 25 cm rullat.

KUVA: IRMA NIEMI

Tonille ja Tommille säätien stipendit

Kymin teollisuusoppilaitoksen ammattikoulun 3. luokan oppilaat vas. Toni Relander paperinvalmistajalinjalta ja oik. Tommi Bragge mekaanisen kunnossapidon linjalta vastaanottivat marraskuussa Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätien 2 000 markan stipendit, jotka olivat tunnustus hyvästä koulumenestyksestä.

Toni ja Tommi olivat yllättyneitä ja iloisia saamastaan rahasummasta, jonka he toteavat tulleen todella tarpeeseen ja menevän 'elämiseen'. Molemmat valmistuvat ammattiinsa ensi kesänä.

11. 2873 PK 9:n freeness-mittareiden toimivuuden parantaminen

Asennetaan freeness-mittarin paluuputkeen laimennusvesi heti mittarin jälkeen, jolloin massa on laimeampaa ja virtaa paremmin annostelusäiliöön, tällöin freeness-mittarille tuleva putki ei mene kovin helposti tukkeeseen. Kuitenkin ennen laimennusveden asentamista tutkitaan onko mahdollista saada putkeen kaatoa enemmän, jotta virtaus olisi helpompaa annostelusäiliöön, tällöin vettä tarvittaisiin vain huuhtelussa.

12. 2875 PK 9:n kävelysillan kaukalon vesi imutelan kaukaloon

Asennettiin haitariputki kävelysillan aallopista pickup imutelan vesikaukaloon ettei vesi pääse

virtaamaan huovalle.

13. 2878 PK7:n infran vastasäteilijälle käsiventtiili

Laitetaan infran vastasäteilijälle käsiventtiilit, tällöin infraa tai vastasäteilijää huollettaessa ei olla pelkästään magneettiventtiilin varassa.

14. 2879 Sähkökaappien suojaaminen katoksella

Sähkötiloissa mm. lipeämöllä, joissa vuotoja on esiintynyt, tullaan sähkökaapit suojaamaan erillisellä katoksella.

15. 2892 Lietteen käsittelyn tikumurskaimen reikälevyn muutos

Tehtiin tikumurskaimen reikälevyn toiselle puolelle puhdistusurat ja käännettiin ko. reikälevyn kulumaton puoli leikkauspinnaksi, näin saatiin ko. osan käyttötökä kaksinkertaiseksi.

TEKSTI JA KUVA: PIA LINDROOS

Lauri Nurminen.

Kuusankoskelainen Lauri Nurminen, 90, on mittavan ja laaja-alaisen toimintansa ansiosta kiinnostava haastateltava. Tarkkanäköisenä ja täsmällisenä tietolähteenä hän on oikea historian tutkijan unelma ja päälle päätteeksi vielä mukaansa tempaava tarinankertoja.

Historia on kiinnostanut Lauri Nurmista pikkupojasta lähtien. Kiinnostuksensa ohjaamana hän on kehittänyt kykyään havainnoida ja jäsentää ympäristönsä ilmiöitä sekä hahmottaa kauaskantoisia tapahtumasarjoja. Historiallinen lähestymistapa ilmenee myös hänen tavassaan liittää henkilökohtaiset kokemuksensa paikallisiin ja laajempiin yhteiskunnallisiin kehyksiin.

Lauri Nurmisella on 90-ikävuotensa varrella riittänyt tarkkailtavaa ja taltioitavaa. Hän työskenteli yhtiössä runsaat 47 vuotta tehden päätyönsä viilarina ja kun-

nostusryhmän esimiehenä. Hän toimi myös lukuisissa luottamustehtävissä mm. metallityöväenliiton paikallisosaston puheenjohtajana ja työpaikan luottamusmiehenä sekä hoiti yli 30 vuoden ajan Kuusankosken työväenopiston johtokunnan puheenjohtajan tehtäviä.

Lauri Nurmisen ilmiömäisen tarkka muisti ei osoita vähäisiä-kään heikkenemisen merkkejä. Hän pystyy kertomaan vuosisadan alkupuolen aikaisista tapahtumista päivämäärän, jopa kellonajan tarkkuudella ja mainitsemaan nimeltä henkilöitä, joiden kanssa hän on ollut vain ohimennen tekemisissä. Lähdekriittiseksi opetettu toimittaja teki luonnollisesti omaa työtään ja vertasi haastattelussa esille tulleita asioita olemassa oleviin dokumentteihin. Lauri Nurminen osoittautui Eerolan keskusarkiston veroiseksi tietolähteeksi.

LAPSUUS

Lauri Nurminen syntyi kahdeksanlapsisen perheen kuopuksena 25.7.1908 Kymintehtaan Ruotsulan kylässä.

Ensimmäinen lapsuusmuistoni

on vuodelta 1912, kun asuimme Voikkaalla. Isä, joka oli lyijysepänä Voikkaan selluloosatehtaal-la, tuli kerran töistä kotiin ja ilmoitti, että lakko on alkanut. Minun nelivuotiseen päähäni jäi, kun äiti-mamma sanoi, että mitäs nyt, kun leipä loppuu. Nihän siinä tapahtuikin. Lakko kesti 10 viikkoa, eikä siihen aikaan ollut lakkokassaa työläisiä avustamassa.

Vuonna 1914 muutettiin Voikkaalta Kymintehtaan työläiskasarmiin. Samana vuonna yhtiöllä oli terveystarkastus, jossa tutkittiin keuhkotaudin levinneisyyttä Kuusankoskella. Äiti vei minut ja velimiehen yhtiön sairastupaan. Oltiin siellä pukelit paljaina. Lääkäri kuunteli pitkällä putkella selästä ja naputteli rintaa. Sitten hän nappasi minua takapuolesta.

- Ei siin' mitään o', laitahan poika paita päälle.

Vuonna 1916 menin yhtiön pikkukouluun Kymintehtaan Mustallevuorelle. Opettaja Emma Ek-lund antoi meille aapiset ja pani meidät tavaamaan. Naapurinpoika oli opettanut minut lehdestä lukemaan, joten minä sanoin kerralla koko sanan. Opettaja kuritti minua:

- Sie et opi ikän' lukemaan, ennen kuin opit tavaamaan.

Luokassa oli pystyuni ja siten huoneessa oli viisi nurkkaa. Opettaja lähetti aina osaamattomia oppilaita nurkkaan seisomaan. Kerran eräs häpeämään komen-nettu poika tokaisi, että nurkathan on jo täynnä. Loppujen lopuksi nurkissa seisoivat meitä oppilaita jonnossa peräkkäin.

LEIVÄN PERÄÄN

Niemen Antti, joka oli puuseppä-verstaan mestari, otti minut töihin Kymän rakennusosastolle 3.8.1923. Kun kysyin paljonko saan palkkaa, Antti vastasi, että kyllä se sitten tilissä näkyy. Olin vähän aikaa apumiehenä ja kan-telin lautoja. Sitten minut siirrettiin kopiosorviin, missä tehtiin työkalujen puuvarsia. Kirvesmies Hack-man sai opettaa minua. Ajattelin, että tästä saan hyvän ammatin ja kävin sisukkaasti hommiin. Antti antoi minun tehdä varsia urakalla. Lekan ja hakun varsista sain markan, lapion varresta 75 penniä, kirveen varresta 50, rännivasaran varresta 35 ja vasaran varresta 25 penniä.

Verstaalla työskenteli puusep-

KUVA: KUUSANKOSKEN KAUPUNGINMUSEO

piä, jotka usein komensivat minut avukseen ja teettivät minulla omia hommiaan. Kerran kieltäydin menemästä.

- Mie en tule. Tehkää itse. Mie olen urakalla ja teen omat työni.

Yksi puusepistä oli arvovaltainen henkilö, jolla oli suhteita yhtiön johtoon. Hän alkoi vainota minua. Ajattelin, ettei tässä enää kauan olla. Toukokuun 5:ntenä 1924 Niemen Antti sanoi iltapäivällä kahden aikaan, ettei huomanaamulla tarvitse tulla töihin enää. Tiesin heti, mistä tuuli puhalsi.

KEPPI HEILUU

Vuonna 1925 Lauri Nurminen vuoli Saksanaholla haapoja Kuusaan sellutehtaan raaka-aineeksi ja sai palkkaa 10 mk/puhtaaksi vuoltu metri. Sieltä hän siirtyi uitotöihin ensin Sääksniemeen ja sitten Backströmin nostolle nykyisen keskuskonttorin lähelle.

Paperipuut uitettiin pitkinä ja kuorimattomina. Ne nostettiin transportilla ylös. Tukkipakat muodostettiin noston kahta puolta. Meitä oli siinä yksi vanhempi kasamies ja minua nelisen vuotta vanhempi **Eino Mukala**, jonka kanssa käännelimme puita, etteivät kasat sortuisi. Eino sai 3,25 mk tunnilta ja minä 2 mk, vaikka tein vähän enemmän töitä. Kysyin Backströmiltä, että eikö sitä palkkaa voisi nostaa. Backström vastasi, että **Joonas Suursalmi** on täällä se herra, joka määrää palkoista. Suursalmi oli ulkotyöosas-

ton päällikkö. Hän käveli aina konkkakepin kanssa aamulla kahdeksan aikaan yläpihalla.

Seuraavana aamuna lähes tyimme päällikköä. Olin siinä käsitöksessä, että Eino vanhempana esittää asian, mutta hän tyrkkäsi-kin minut eteensä.

- Mitäs pojat? kysyi Suursalmi.

- Sellainen on asia, että palkka on liian pieni. Mie saan vain 2 markkaa tunnilta.

- Ei mitään palkkaa teille. Sen kun olette täällä ja mitään ette tee, ärjäisi Suursalmi ja heilutti konkkakeppiään silmieni edessä.

Katsoin taakseni. Einoa ei näkynyt missään. Hän oli lähtenyt karkuun.

- Sie petit minut, sanoin myöhemmin Einolle.

Narumiehen tehtävä oli luottamuksellinen, sillä sukeltajat saivat itse valita työparinsa. Vuonna 1930 Voikkaan tehtaalla rakentamassa olivat (oik.) narumies Lauri Nurminen, sukeltaja Martti Lindsted, sukeltaja Lauri Qvist ja narumies Vilho Ihalainen.

- Kun mie luulin, että se työ sinuu heti, vastasi Eino surkeana.

Olen jälkikäteen miettinyt, että se oli ensimmäinen työselkkaukseni, jossa osapuolina olivat työvoimaansa myyvä työntekijä ja keppiä heiluttava työnantaja.

SILTATYÖMAALLA

Itsenäisyyspäivän jälkeen joulukuussa 1925 pääsin töihin Pessankosken työmaalle. Se oli niin kova talvi, että joki oli jäässä. Minut lähetettiin sukeltajien porukkaan ja pääsin narumieheksi.

Helmikuun viimeisenä päivänä Pessankoskella suojapato murtui ja sukeltaja **Heikki Ranta** joutui hengenvaaraan. Minä sain hänet viime hetkellä ylös. Sen jälkeen muutkin sukeltajat pyysivät

minua heille narumieheksi.

Voikkaan tehtaalla rautasiltaa rakennettiin 1930-31. Ensin oli purettava pois vuonna 1920 laudoista tehty kaarisilta, joka huojui junan sitä ylittäessä. Iitin puoleinen osa uutta siltaa tehtiin maalla ja vedettiin sitten keskikipilarille. Maaliskuun viimeinen päivä 1931 varttia vaille neljä mestari tuli ilmoittamaan, että viette työkalut varastoon ja otatte lapun. Huomanaamulla on sitten lopputili käsissä. Se oli ilmoitusluontoinen asia. Siihen aikaan ei ollut irtisanomisaikoja. Minä jäin työttömäksi. Silta avattiin pääsiäisenä.

Lauri Nurmisen työvuosien muistelmat jatkuvat seuraavassa Uutiskymissä.

Antti Jokiselle Vakuutuskassojen Yhdistyksen ansiomerkki

Kymi Paper Oy:n johtava työterveyslääkäri Antti Jokinen (kuvasa keskellä) vastaanotti Vakuutuskassojen Yhdistyksen myöntämän ansiomerkin 25 vuoden työstä Kuusankosken tehtaiden sairauskassan luottamuslääkärinä. Merkin luovuttivat Sairaukskassan kassanjohtaja Tapani Kivelä (oik.), kassan hallituksen puheenjohtaja Risto Kärkkäinen ja varapuheenjohtaja Tytti Penttilä 21. marraskuuta pidetyssä Kuusankosken tehtaiden sairauskassan vuosijuhlassa Pitokartano Kurjenmiekassa.

Laskettelemaan ja hiihtämään

Mielakan laskettelukeskuksessa on varattu 4 kausilippua Kymin ja Voikkaan tehtaan henkilöstölle. Lipun saa henkilökohtaiseen käyttöönään hiihtokeskuksen kassalta kuittausta vastaan. Lippuun sisältyy päivittäinen käyttöaika, mutta tarkoitus on antaa tilaisuus mahdollisimman monille käyttää kausilippuja. Lisätietoja lajivastaavilta Lasse Makkoselta ja Jorma Henneriltä.

Perinteinen perhelaskettelu-päivä, on maanantai 18.1.1999, klo 18.00 - 21.00 kaikille maksuttomasti.

Mielakka tarjoaa hyväkuntoiset rinteet, half-pipen, uusitusksikaluston ja valaistun murtoaaladun käyttöömm.

Hiihtokouluun halukkaat ilmoittautuvat ennakkoon lajivastaava Lasse Makkoselle puh. 52871 tai sähköpostilla. Opetus suksilla tai lumilaudalla.

Tapahtumaan toivotaan vähintään yhtä runsasta osanottoa kuin viime vuonna.

EEROLAN HIIHTOLADUT

Eerolan latupohjien ja latujen käyttökunnossapidosta on sovittu Golfkeskuksen kanssa.

Toivomme saavamme nauttia myös Kuusankosken kaupungin ison latukoneen jäljestä kuluvanakin talvena.

Hiihtäjien tulee käyttää, liikuessaan Eerolan alueella, merkittyjä reittejä.

Kymenrannan sauna ja pesula

Kymenrannan sauna ja pesula suljetaan 31.12.1998. Vakituksilla pesulan käyttäjillä on mahdollisuus käyttää pesulan palveluja Kuusankosken kaupungin Voikkaan tai pienteollisuustalon pesuloissa.

Pesulakortteja, jotka oikeuttavat 50 %:n alennukseen, on saatavilla Kuusankoskella keskuskonttorin 1. kerroksesta Tuula Vainikalta ja Voikkaalla henkilöstöpalvelusta, Myllytie 29.

Saunomismahdollisuus on Virtakiven saunassa. Saunamaksut: aikuiset 12 mk ja lapset/eläkeläiset 10 mk. Lippuja saa edellä mainituista paikoista.

HENKILO uutiset

Vesa Halme

UPM-KYMMENE FINE PAPER

MKT Vesa Halme, 49, on nimetty UPM-Kymmene Fine Paperin graafisten papereiden myyntijohtajaksi 4.1.1999 alkaen. Vesa Halmeen toimipaikka on Dörpennissä, Saksassa. Hän raportoi myynnistä ja markkinoinnista vastaavalle johtaja Ken Ehrnroothille.

Vesa Halme on ollut vuodesta 1990 lähtien UPM-Kymmene Oyj:n Voikkaan tehtaan myyntijohtaja ja sitä ennen markkinointipäällikkö. Voikkaalle hän siirtyi vuonna 1987 Kaukas Oy:n markkinointiosastolta, jossa hän oli vuodesta 1975 lähtien.

ELÄKE päiville

KYMI PAPER

Asennuspäällikkö Paavo Floman tekninen osasto (27 palvelusvuotta), siivoaja Marjukka Toivonen rakennusosasto (27), A4-valmistaja Leo Vuorinen arkkisali (35).

Työterveys tiedottaa

Syksyn 23 hengen painonvartijaryhmä keveni 130 kilolla. Paras tulos oli 12,3 kg.

Muistathan, että liikuntaryhmät aloittavat 18.1. ja vesijumppa alkaa heti vuoden vaihteen jälkeen. Katso ilmoitukset edellisestä Uutiskymistä nro 11/98 tai Kymin Notes-ilmoitustaululta.

Mukkila ja Koskinen jatkavat osasto 19:n johdossa

Päälouottamusmies **Erkki Mukkila** ja osaston puheenjohtaja **Tapio Koskinen** valittiin yksimielisesti jatkamaan tehtävissään. Mukkilan ensimmäiseksi varamieheksi nousi Juhani Haapala ja kakkosvarana jatkaa Ari Wahlberg.

Osasto 19 toimikunta uusiutui neljän edustajan verran ja nuorisotoimintaan haetaan tehokkuutta uuden nuorisosihteerin Juha Rannan toimesta.

Faxe Kalk Pigments Oy:stä päälouottamiseksi valittiin **Ari Hölsä** ja hänen varamieheksensä Hannu Vuorinen. Finnish Chemicals Oy:stä päälouottamiseksi valittiin **Kalevi Pahkala** ja varamieheksi Jukka Heiskala. Luottamusmiesten toimikausi on kaksivuotinen.

Toimintapäivä 18.12.

Paperiliiton Kuusankosken osasto 19 järjesti syyskokouksen periaatepäätöksen mukaisesti toimintapäivän 18.12.

Kymi Paper Oy:n strategia vuosille 1998 - 2002 nousi syyskokouksessa korostetusti esille. Toimintasuunnitelmassaan vuodelle -99 osasto 19 mainitsee, että työntekijät odottavat Kymi Paper Oy:n toiminnalta pitkäjänteistä toimintaa kuusankoskelaisen paperinteon ja osaamisen turvaamiseksi.

Toimintojen alasajaminen päällystyslaitoksella ja hiomolla aiheuttaa päällekkäismiehitystä. Tämä on ongelma, joka Kymen uuden strategian mukaan tulisi saada hoidetuksi vuoteen 2002 mennessä. Päällekkäismiehitys on tietysti rahakysymys ja työnantajapuolen taholta on ilmoitettu, ettei työnantaja suostu yksinään maksamiseksi.

Paperiliiton sopimussihteeriksi **Veikko Ahvonen** toi julki huolensa tulevasta TUPO-kierroksesta.

Osasto 19:n toimikunta

Varsinaiset jäsenet: Pasi Untolahti, Antero Poikala, Irma Ojala, Pertti Mäkelä, Mikael Byckling, Heikki Miettinen, Timo Laine, Seppo Hirvi, Lasse Nöjd ja Pentti Vainio.

Varajäsenet: Ari Wahlberg, Pekka Pöysä, Anja Tarkkiainen, Jouni Nokkanen, Arto Paju, Päivi Kajander, Pekka L Pöysä, Maarit Lahtinen, Ari Lakimo, Juhani Nevalainen.

Syyskokousvalintoja

Tiedotussihteeriksi valittiin Ilmari Jokinen, opintosihteeriksi Arto Tiihonen, kulttuuri- ja tasa-arvosihteeriksi Irma Ojala, liikuntasihteeriksi Mika Eriksson, nuorisosihteeriksi Juha Ranta ja vapaa-aikasihteeriksi Pasi Untolahti.

Toimikunnan kokouksiin osallistuvat ts-varavaltuutettu Jorma Kuusenoksa, Faxe Kalk Pigments Oy:stä Ari Hölsä, Finnish Chemicals Oy:stä Kalevi Pahkala ja ko-

neenhoitajien edustajana Raimo Merelä.

LUOTTAMUSMIESVALINNAT VUOSILLE 1999-2000

Kymi Paper Oy: päälouottamusmies Erkki Mukkila, 1. varapäälouottamusmies Juhani Haapala ja 2. varapäälouottamusmies Ari Wahlberg.

Faxe paper Pigments Oy: päälouottamusmies Ari Hölsä ja varapäälouottamusmies Hannu Vuorinen.

Finnish Chemicals Oy: Päälouottamusmies Kalevi Pahkala ja varapäälouottamusmies Jukka Heiskala.

Työosastojen luottamusmiehet:

Kymen paperitehdas: hipa: varsinainen luottamusmies Juhani Haapala (vara Eero Huusko), Y-osasto: Heikki Miettinen (Hannu Salo), arkkisali A4: Ari Wahlberg (Arto Paju), isot arkit: Juhani Nevalainen (Marjo Verho), paperivarasto Kni: Martti Junnola (Marjo Verho), koneenhoitajat: Raimo Merelä (Ilmari Jokinen).

Kuljetus: Erkki Kokkonen (Kari Tuomi).

Kunnossapito: Kari Niemi (Pasi Untolahti).

Ostovarasto: Pasi Joutjärvi (Heikki Virtanen).

Tutkimus: Tuija Poduschkin (Päivi Kajander).

Vartijat: Timo Laine (Erkki Lahtinen).

Höyry: Seppo Hirvi (Seppo Simola).

Energia: Jouni Nokkanen (Petri Lindqvist).

Koskela: Kaarina Tuukka-

nen. Siistijät: Leea Paalanen (Anja Aarnio).

Kuusankosken ja Kaltimon vesivoimalaitos: Jouni Nokkanen (Petri Lindqvist).

Työpaikkaluottamusmiehet:

Kymen paperitehdas:

Y-osasto, pakkarit: Juha Nahkuri, hipa, pakkarit: Pentti Vainio, hipa, labora: Irma Ojala (Tuija Pasonen).

Arkkisali: järjestelijät: Timo Pasenius 1. vuoro, kone 4. A4-valmistaja: Ulla Lahti, 5. vuoro, kone 4. A4-valmistaja: Petri Pilsari 1. vuoro, kone 3. A4-valmistaja: Jouni Askola 3. vuoro, kaikki.

Kuljetus:

Rautatiet: Markku Mäkinen. Kumipyörät: Lasse Nöjd.

Kunnossapito:

Kuljetusvälinekorjaamo: Pertti Mäkelä (vara Keijo Vilkki).

Vuorokorjausryhmä: Tapio Koskinen (Kalevi Lukkari).

Keskuskorjaamo: Pasi Untolahti (Tapio Koskinen).

Arkkisali: Paavo Pesonen (Pekka Pöysä).

Ulkotyöntekijät: Sakari Asikainen (Minna Mauno).

Kaltimo: Jouni Nokkanen.

60 V

Valkolipeämön hoitaja **Leo Iiskola** Kuusanniemen höyryvoimalaitokselta täyttää 60 vuotta 8.2.

Iiskola tuli vuonna 1960 apumieheksi Voikkaan rakennusosastolle, josta hän siirtyi edelleen hiomolle puunkäsittelijäksi. Samana vuonna hän siirtyi edelleen Kymin sellutehtaalle, jossa hän työskenteli jälkivuolijana, kiisunpolttajana, rikinpolttajana ja kuorimiehenä. Vuonna 1977 hän siirtyi Kuusanniemen sellutehtaalle 2. lämmittäjäksi. Lipeäosastonhoitajana hän toimi vuosina

1979-83, jolloin hän siirtyi valkolipeämön 2-mieheksi. Nykyisessä tehtävässään hän on ollut vuodesta 1987 lähtien. **Matkoilla.**

Hioja **Erkki Seppä** Voikkaan hiomolta täyttää 60 vuotta 15.1.

50 V

Merkkaaja **Matti Kähärä** C-laitokselta täyttää 50 vuotta 12.1. **Matkoilla.**

Paperityöntekijä **Osmo Paasonen** Voikkaan paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 11.1.

Suojelupalustunhoitaja **Erkki Salminen** riskienhallintaosastolta täyttää 50 vuotta 27.1. **Matkoilla.**

Ulla Paajanen

“Täytän puolivuosisataa 3.1. Sitä kannattaa juhlia.

Olen tullut Kymille Tehdas-

puun kouluttamana lomakesuunnittelijana hallinto-osastolle vuonna 1974. Sieltä minut kutsuttiin ostajaksi osto-osastolle. Kävin Ruukinportissa Kuusankosken Kehitys Oy:ssä muutaman vuoden katsomassa, miten kaupungilla työtä tehdään. Viime vuodet olen järjestänyt asiakirjoja Eerolan vanhassa navetassa ja avustanut viestintäosastoa Uutiskymin oikoluvussa ja juttuarkiston hoidossa. 100-vuotissäätiön tuella olen saanut opiskella esiintymistaitoa, laulua ja tiedotustoimintaa. Työterveyskeskuksen kuntosalissa olen hikoillut kilpaa muiden kunnostaan huolehtivien kanssa. Kiitän yhtiötä tuesta ja lähimmäisiäni saamastani kannustuksesta.

Elämäni työn ulkopuolella ei ole sujunut yhtä saumattomasti. Kymmenisen vuotta sitten kovien elämäkokemusten saattamana löysin tieni seurakuntaan ja ohjauduin Evankelointiryhmä Konnakuoron jäseneksi. Viimeiset seitsemän vuotta olen toimi-

nut ryhmän johtajana. Kuoron mukana olen saanut kiertää ympäri Suomea seurakuntien tilaisuuksissa, päihdeleireillä, vankeiloissa, vanhainkodeissa, toreilla ja teltoissa. Elämä on näyttänyt monet kasvonsa.

Tuorein löytöni on Lapin luonto. Pyhätunturilla ja etenkin Kairosmajan Revontulikappelin hiljaisuudessa lataan akkuni ja kyselen johdatusta elämäni, jottei kiireinen elämänrytmi veisi minua kokonaan mennessään.

Olen kiitollinen elämän lahjasta ja niistä olosuhteista, joissa nyt elän. Siksi haluan juhlia merkkipäivääni työtovereiden, ystävien, sukulaisten ja omaisteni ympäröimänä.

Juhlapaikkana on Kymin tehtaan seurakuntatalo, sunnuntaina 3. 1. Juhla-aika klo 14-18, pyydä minulta ohjelma. Tervetuloa!

Isä, Poika ja Pyhä Henki siunatkoon työme, vapaa-aikamme ja juhlamme.”

Ulla Paajanen

100-vuotissäätiön henkilövalintoja

UPM-Kymmene Oyj:n hallitus on nimennyt henkilöt 100-vuotissäätiön toimielimiin.

Valtuuskunnan puheenjohtajana vv. 1999-2000 jatkaa maaherra **Matti Jaatinen**. Tilintarkastajana toimii vuonna 1999 ekonomi **Katri Hakkarainen (KHT)** ja hänen varamiehenään ekonomi **Jouko Taipale (KHT)**. Apurahalautakunnan kaksi varsinaista jäsentä vv. 1999-2000 ovat johtaja **Pekka Koivisto** ja merkonomi **Marjatta Käki**.

Henkilöstö on valinnut valtuuskunnan jäseniksi vv. 1999-2000: (Puolet valtuuskunnan jäsenistä vaihtuu vuosittain.)

Työntekijät: varsinainen jäsenen **Hilkka Halme** (henkilökohdattainen varajäsen **Riitta Tuviala**), **Kirsti Hirvonen** (**Kari Haaraaja**), **Harri Meriluoto** (**Jukka Koponen**), **Petri Nissinen** (**Helena Karvonen**), **Pekka Pöysä** (**Paavo Pesonen**), **Heikki Tiuhonen** (**Aulikki Laaksonen**).

Toimihenkilöt: varsinainen jäsen **Erkki Haarto** (henkilökohdattainen vara **Kimmo Pelander**), **Liisi Helkala** (**Kyllikki Ek**), **Raimo Motturi** (**Tarmo Lindén**), **Betty Puholainen** (**Antti Tuominen**), **Irma Pukki** (**Pälvi Pienimäki**), **Maija Uronen** (**Mirva Salo**).

Valtuuskunta on kokoukses-

saan 30.11.1998 valinnut seuraavat jäsenet toimielimiin:

Valtuuskunnan varapuheenjohtaja vv. 1999-2000 on **Eero Jaakkola**. Hallituksen varsinaiset jäsenet vv. 1999-2000 ovat **Kirsti Hirvonen** ja **Timo Lehminen** työntekijäryhmästä sekä **Urpo Huuskonen**, **Olavi Martikainen** ja **Irma Pukki** toimihenkilöryhmästä.

Hallituksen varajäsenet 1999-2000 ovat **Hilkka Halme** työntekijäryhmästä ja **Betty Puholainen** toimihenkilöryhmästä.

Apurahalautakunnan varsinaiset jäsenet 1999-2000 ovat **Tuomo Lindén**, **Olavi Martikai-**

nen ja **Seija Ämmälähti** toimihenkilöryhmästä sekä **Eero Jaakkola**, **Kirsti Hirvonen** ja **Sirkka-Liisa Huuonen** työntekijäryhmästä. Apurahalautakunnan varajäsenet 1999-2000 ovat **Irma Pukki** toimihenkilöryhmästä ja **Reijo Mäkinen** työntekijäryhmästä.

Vuoden 1999 hallintoa ja tilinpitoa tarkastamaan on valittu **Seppo Sahala (HTM)** sekä **Tapani Kivelä (HTM)**. Heidän varamiehikseen valittiin **Heikki Salminen (HTM)** sekä **Kari Palmumaa**.

Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön apurahat

Apurahat julistetaan haettaviksi 15. päivään maaliskuuta 1999 klo 16.30 mennessä. Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei huomioida. Apurahoja voidaan myöntää ammattiin liittyvään opintotoimintaan tai muuhun itseopiskelu-, kulttuuri-, harrastus- tai virkistystoimintaan. Myönnettyistä apurahoista ilmoitetaan henkilökohtaisella kirjeellä toukokuun puoliväliin mennessä.

Henkilökohtaisia apurahoja ovat oikeutetut hakemaan seuraavien yritysten palveluksessa olevat henkilöt ja heidän perheenjäsenensä:

Kuusankoski

- Kymi Paper Oy
- UPM-Kymmene Oyj
- Finnish Chemicals Oy
- Oy Finnish Peroxides Ab

Helsinki

- UPM-Kymmene Oyj

Apurahaa ovat oikeutetut hakemaan myös edellä mainittujen yhtiöiden eläkeläiset sekä ne Kymin eläkesäätiön eläkkeensaajat, joilla työssä ollessaan oli oikeus hakea säätiöltä apurahaa. Myös eläkeläisten perheenjäsenet ovat oikeutetut hakemaan henkilökohtaisia apurahoja.

Yhteisökohtaisia apurahoja voivat hakea yksinomaan edellä mainituista yhtiöläisistä ja/tai eläkeläisistä koostuvat opinto- ja harrastusryhmät.

Lisäksi edellä mainituilla paikkakunnilla toimivat yhdistykset ja seurat voivat hakea yhteisökohtaisia apurahoja.

Anomukset tehdään tarkoitusta varten laadituille lomakkeille, joita saa yritysten toimistoista sekä apurahalautakunnan sihteeriltä (puh. 0204 15 2112). Hakemukset palautetaan osoitteella: Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiö, **Marjatta Käki**, 45700 KUUSANKOSKI.

Hallitus

Euro tulee

UPM-Kymmenessä palkat maksetaan vuoteen 2002 saakka Suomen markkoina. Euroon totuttelunäkymäksi näytetään tilistä 1/99 lähtien pankkiin maksettava summa kuitenkin sekä markkoina että euroina seuraavasti:

EUR 99999,99

FIM 99999,99

EURO-määräinen summa mainitaan palkkaerittelyssä maksetaan lokeron yläpuolella. Markoista saadaan EUROja jakamalla ne luvulla 5,8xxx. Lopullinen kiinteä muuntokerroin päätetään vuoden loppuun mennessä. Palkkojen maksu EUROina alkaa 1.1.2002.

Ennakkonpidätystodistus historiaan

Vuoden vaihtuessa on palkansaajille perinteisesti toimitettu ennakkonpidätystodistus vuoden aikana maksetuista palkoista, ennakkonpidätyksestä ja verotuksessa vähennyksellisistä maksuista (eläkevakuutusmaksu, työttömyysvakuutusmaksu ja ay-maksu). Verohallinnon antaman ohjeen mukaisesti työnantaja antaa tiedot suoraan verohallinnolle. Mikäli henkilö on veroehdotuskokeilun piirissä, ei em. vähennyksiä tarvitse ilmoittaa verottajalle.

Osa palkansaajista täyttää kuitenkin veroilmoituksen kuten aikaisemminkin. Tästä johtuen tammikuun puoleen väliin mennessä toimitetaan kaikille palkansaajille ilmoitus maksetuista palkoista sekä vähennyksistä. Tätä ilmoitusta ei tarvitse liittää veroilmoitukseen, mutta sen voi niin halutessaan tehdä. Joka tapauksessa ko. ilmoituksesta saa ne tiedot, joita veroilmoituksen täyttämiseksi tarvitaan.

KIITOKSIA

Lämmin kiitos työtovereille ja ystäville muistamisesta merkkipäivänäni.

Veikko Hämäläinen

Lämmin kiitos merkkipäivääni muistaneille.

Jorma Sorsa

Sydämelliset kiitokset kaikille merkkipäivääni muistaneille.

Jorma Henner

Kiitän kaikkia yhdessä ja erikseen muistaessanne minua jäädessäni pitkälle vapaalle. Erityisesti jää mieleen ikimuistettava lähtiäistilaisuus 'erikoiskuljetuksineen'. Tsemppiä teille kaikille.

Risto Ollikainen

Muista verokortti!

Vuoden 1999 verokortit astuvat voimaan poikkeuksellisesti jo 1.1.1999. Verokortti pyydetään toimittamaan palkanlaskijalle ensi tilassa.

Edellisen lehden ilmestymisen jälkeen tietomme tulleet kuolleet eläkkeensaajat:

Elina Kossila, 99, Vo rakennusosasto (27.11.), **Göran Kotka**, 77, kemia (22.11.), **Sauli Lehtonen**, 76, Ky pap F (5.11.), **Erkki Raita**, 80, ammattikoulu (2.12.), **Olavi Seppälä**, 71, kemia (20.11.).

Fredrik Castrén

Kymi-Strömberg Oy:n entinen pääjohtaja, vuorineuvos **Fredrik Castrén**, 70, kuoli 9. 12. Helsingissä. Hän oli syntynyt Rovaniemellä.

Fredrik Castrén valmistui diplomi-insinööriksi Helsingin Teknillisestä Korkeakoulusta vuonna 1952. Yhtiön palvelukseen Castrén tuli vuoden 1979 alusta Oy Strömberg Ab:n toimitusjohtajan paikalta ja hänet nimitettiin Kymi Kymmene Oy:n toimitusjohtajaksi 1.5.1979. Vuonna 1983 Castrén nimitettiin Kymi-Strömberg Oy:n pääjohtajaksi. Yhtiön toimitusjohtajana hän toimi Oy Kaukas Ab:n fuusioituttua yhtiöön. Hän jäi eläkkeelle 1987.

Castrén toimi monissa teollisuuden luottamustehtävissä. Hän oli mm. Teollisuuden Keskusliiton hallituksen jäsen vuosina 1980-85 ja puheenjohtajana 1982-84. Hän oli jäsenenä Suomen Metsäteollisuuden Keskusliiton hallituksen työvaliokunnassa vuosina 1979-85 ja Metsäteollisuuden työnantajaliiton hallituksessa 1984-87. Lisäksi hän toimi mm. Maanpuolustuksen tuki ry:n puheenjohtajana vuodesta 1990 lähtien.

Tasavallan presidentti myönsi Fredrik Castrénille vuorineuvoksen arvon 5.12.1980. Tekniikan kunniaatohtorin arvon hän sai Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1988. Vuorineuvos Castrénille oli myönnetty mm. Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan komentajamerkki, Suomen Leijonan ritarikunnan I luokan ritarimerkki, Ruotsin Pohjantähden ritarikunnan kultainen komentajamerkki, Saksan liittotasavallan Ansioritarikunnan komentajamerkki ja Reserviupseeriliiton kultainen ansioimerkki. Sotilasarvoltaan hän oli yliluutnantti.

Oiva Käki

Kymin eläkkeellä ollut varastopäällikkö **Oiva Käki**, 71, kuoli kotonaan sairaskohtaukseen 19.12. Hän oli syntynyt Viipurin maalaiskunnassa.

Oiva Käen yli 40-vuotinen palvelusaika yhtiössä alkoi vuonna 1944 viilaajan oppilaana. Teknillisen koulun käytyään hän työskenteli mm. mestarina sellutehtaalla. Vuonna 1971 hän siirtyi kunnossapitoon työnsuunnittelun esimieheksi ja pari vuotta myöhemmin hallinto-osastolle kontto-

ritoimintojen rationalisoijaksi. Vuonna 1976 hänet nimitettiin varastopäälliköksi ostovarastolle, jossa hän työskenteli vapaalle jäämiseensä asti vuonna 1987.

Kotiseurakuntaansa Kuusankoskea Oiva Käki palveli monin tavoin. Hän oli yhtäjaksoisesti kirkkoneuvoston jäsen vuodesta 1970 ja toimi taloudellisen jaoston puheenjohtajana vuodesta 1995. Kirkkovaltuustoon hän

kuului 20 vuotta.

Suurimman työn hän seurakunnassa kuitenkin teki erilaisten toimikuntien puheenjohtajana tai jäsenenä. Merkittävimpiä ovat eri rakennustoimikuntien puheenjohtajuudet. Toimikuntatyöskentelyn kautta hänelle tulivat tutuiksi seurakunnan toimipaikat ja eri toimintamuodot sekä seurakunnan työntekijät.

KUVA: PAUL WILANDER

Jalkapalloturnauksen voitto Kuusankoskelle

UPM-Kymmene Kuusankosken tehtaiden jalkapallojoukkue voitti Tampereella 5. - 6. joulukuuta järjestetyn työpaikkajoukkueiden jalkapalloturnauksen. Tämä oli jo toinen peräkkäinen voitto.

Loppuottelussa kuusalaaiset voittivat Seinäjoen sairaalan joukkueen 6-0. Alkusarjassa Kuusankoski oli hävinnyt samalle joukkueelle 1-0. Turnauksen voittaneessa joukkueessa pelasivat Marko Hänninen, Matti Pakkanen, Jarkko Heimonen, Riku Åkerblom, Petri Kuitikka, Kim Joutjärvi, Vesa Koskinen, Pertti Selkee, Marko Helkala, Pasi

Heiskala, Markku Hannola ja Marko Niilo-Rämä. Joukkueen parhaana palkittiin Marko Helkala.

Tampereella mukana olivat myös valmentaja Matti Lindroos, huoltaja Leo Suokas ja joukkueenjohtaja Paul Wilander. Ottelutulokset: Kuusankoski-Oulun Yliop. sairaala 1-0, Tampereen Yliop. Sairaala-Kuusankoski 1-2, Seinäjoki-Kuusankoski 1-0, Tampereen Puhelin-Kuusankoski 1-2, Hesari, Varkaus-Kuusankoski 0-2, Seinäjoki-Kuusankoski 0-6 (loppuottelu).

JOULUPUKINMAA

POVARI

Se on siinä. Syväsenvaaran uumeniin louhittu joulupuis- to Rovaniemen maalaiskunnassa. Suomi ei ole enää mikään mikä- mikä -maa, vaan todellinen Jou- lupukinmaa. Eikä suotta. Oleelli- set elementit kuten pimeys ja val- keus, kuulas kylmyys ja raskaat hanget, revontulet ja tuikkivat tähdet löytyvät Suomen Lapista. Syväsenvaaran kyljestä taas löy- tyy suuaukko, josta valon hehku kutsuu käymään sisälle luolan uumeniin. Matkaa on alaspäin pari sataa metriä ja pään päällä maata neljäkymmenen metrin kerros.

Siinä se on. Kaikkien pukki- puistojen isän Niilo Tarvajärven runsaan neljän vuosikymmenen unelma. Ensimmäinen maanlai- nen huvipuisto ja maailman aino- an oikean suomalaisen joulupu- kin oma puuhapaikka. Nimi on tietysti Santapark - eihän posti- kaan enää ole entinen posti, pos- tipankista puhumattakaan. Venä- jällä eletään lumetaloutta, mutta Santaparkissa eletään fantasiaa. Kun kaikki on nykyään globaalista, ei puuhapuistokaan matki ai- toa suomalaista joulua. Se tuo kuulemma mieleen disneyläisen animaatiokuvista tutun anglo- amerikkalaisen joulumaailman. No. Pääasia, että business pyörii. Sitä pyörittämään on koulutettu 120 tonttua. Ja Joulupukki on to- dellinen työnarkomaani. Hän ta- paa fanejaan Joulupukin Pajaky- lässä vuoden jokaisena päivänä ja vieraillee ahkerasti myös parin ki-

lometrin päässä sijaitsevassa San- taparkissa.

Joulupukki ja rekvisiitat ovat siten valmiina joulun viettoon, vaan miten on kilttien lasten lai- ta? Ei hyvältä näytä, mikäli medi- aan on uskominen. Kaikki on heikun-keikun tai ainakin sinne- päin. Tuntuu kuin kaikki Suomes- sa olisivat uupuneita, ahdistunei- ta tai loppuun palaneita. Työttö- mät ovat tyytymättömiä - ellei muuhun niin kortistossa roikku- miseen. Työlliset valittavat lop- puun palamista ja eri virastot lii- an pieniä määrärahoja. Työtahti onkin varmasti kiristynyt. Mutta kun kakkua ei voi samaan aikaan sekä syödä että säästää, lienee syytä myös pohtia, mitä lopulta halutaan; joko vähäisempää työ- painetta ja samalla vähäisempiä ansioita ja sosiaalietuuksia - vai aineellisen hyvinvoinnin maksimointia oman jaksamisen uhalla- kin?

Entä ne kiltit ja hyvin käyttä- tyvät lapset? Jos valittamista löy- tyy, lienee siinäkin paras mennä itseensä. Kaari Utrion mielestä hyvät tavat hylättiin jo 1960-lu- vulla, kun ne yhdistettiin porva- rilliseen hapatukseen. Kasvatus- teoreetikotkin korostivat, että las- ten pitää saada kasvaa omassa rauhassaan. Heitä ei saanut pa- kottaa illalla nukkumaan, ei pelot- tella edes liikenteen vaaroista. Lapsia ei saanut syyllistää, teki- vätpä mitä tahansa eikä panna kantamaan vastuuta omista teois- taan. Lapsilla ei saanut teettää työtä, heille ei saanut opettaa it- sehillintää, ei kommentaa eikä mis-

sään nimessä rangaista. Lapset tuli jättää kasvamaan kuin paju pakettipellossa.

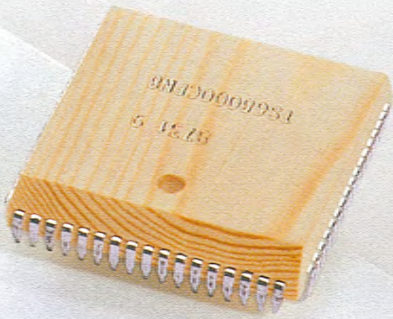
Tuo aika loi myös puitteet pa- hantekijöiden lellittelyyn ja uhri- en syyllistämiseen. Vasemmisto- radikaalisessa hengessä painoteti- tiin, että porvarilliseen riistoon perustuvassa yhteiskunnassa ih- miset tekevät rikoksia vain siksi, että he ovat onnettomia. Sen vuoksi heitä pitää sääliä ja ym- märtää. Todellisia syyllisiä sen si- jaan ovat pakkovaltaa käyttävät viranomaiset ja hyväuskoiset ka- pitalistit! No. Senhän yleensä saa, mitä pyytää. Viime vuonna yksinomaan alle 15-vuotiaat teki- vät yli 9000 rikosta. Joulurauhan ohella toivoisi siten myös koti- rauhaa.

Oli miten oli, niin joulumieltä näyttää ainakin löytyvän. Niinpä Uffelle, joka viime vuonna ei ansainnut yhtään mitään, on perus- tettu kannatusyhdistys, johon työttömät ja eläkeläiset keräävät rahaa. Jos joku jonkun verran kuitenkin tienasi niin juhlikoon kohtuullisesti, sillä ainakin joka viides suomalainen on liikaliha- va. Ylenpalttisuus on vahingollista puhtaudessakin. Uusimman tiedon mukaan liialla saunomi- sella ja pesulla saa vain allergiaa ja ihottumaa. Älkää myöskään turvautuko psykoanalyyysiin, jos joulussa jokin mielenrauhaanne järkyttää. Järkytyksen jälkipuinti kuulemma vain vahingoittaa li- sää.

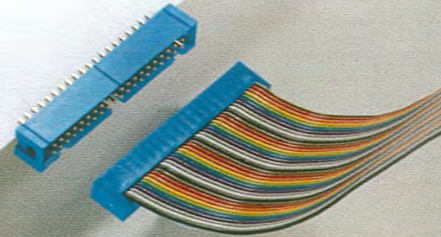
Hyviä Jouluja!

TOIMITUS Kymi Paper Oy:n viestintäosasto, 45700 Kuusankoski, puh.vaihe 0204 15 121, telekopio 0204 15 2186, memotunnus KYTIED. **PÄÄTOIMITTAJA** Reijo Virta, puh. 0204 15 2168, e-mail: reijo.virta@upm-kymmene.com. **TOIMITUSSIHTEERI** Kimmo Rekimies, puh. 0204 15 2169, e-mail: kimmo.rekimies@upm-kymmene.com. **TOIMITTAJA** Irma Niemi, puh. 0204 15 2173, e-mail: irma.niemi@upm-kymmene.com. **KANSIKUVA** Lassi Kujala. **OSOITTEENMUUTOKSET** Pirjo Rautanen, puh. 0204 15 2211, e-mail: pirjo.rautanen@upm-kymmene.com. **KIRJAPAINO** Alprint Sarankulma, Patamäenkatu 7, 33900 Tampere, puh. vaihe (03) 266 6500. **VÄRIEROTTELUT** Laakakuva, Hatanpään valtatie 5, 33100 Tampere, puh.vaihe (03) 2539 900. **PAPERI** kannet: KymexCote 150 g/m², kaksoispäällistetty lievästi hiokepitoinen painopaperi, sisus: KymPrint 100g/m², konepäällistetty mattakalanteroitettu painopaperi. Papereille on myön- netty pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöoikeus, numero 444 004. SFS on myöntänyt Kymi Paper Oy:n ympäristöjärjestelmälle sertifikaatin vuonna 1995. **LEHDEN SEURAAVA NUMERO** ilmestyy viikolla 5. Lehteen tarkoitettu aineiston on oltava perillä toimituksessa viimeistään 15.1.1999. ISSN 0358-416X.

Tiedolla tehty

Lopputuotteissamme ei high-tech näy nippeleinä eikä kuulu piipityksinä. Tutkimus, osaaminen ja uusin teknologia leimaavat kuitenkin toimintamme koko kenttää alkaen jo metsien kestävästä käsittelystä. Suunnittelu, tarkka tutkimus ja valmistusprosessin ohjaus käyttävät hyväkseen runsaasti tietotekniikkaa. Näin syntyvät suomalaisen metsäteollisuuden menestystuotteet.

UPM-Kymmene Fine Paper
Kymi Paper Oy

45700 Kuusankoski
Puhelin 0204 15 121
Telekopio 0204 15 2207